

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Ob innumeros thesauros meritorum & coronarum in coelo, magnificiendus
est Status Religionis. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

ligione, suos ad perfectiorem charitatem proximorum excitante frequentior est usus. Ideo S. Martyr Cyprianus, ponderans magnum dolorem Matris Machabæorum videntis ante se truncidari filios ait: *Admirabilis mater, quæ nec sexus infirmitate fracta, nec multiplici orbitate commota, morientes liberos spectavit libenter, nec penas illis pignorum sed glorias computavit, tam grande martyrium Deo præbens virtute oculorum suorum, quàm præbuerant filij eius tormentis, & passione membrorum.*

41. Nondum sunt Martyres illi Religiosi, qui ex charitate exponunt se probabili periculo mortis, vel tempore belli iusti, vel tempore pestis, non deserendo ibi morientes, sed assistendo illis. *Magnum profusum est martyrij genus, inquit B. Laurentius Iustinianus, vltro se pro Christi honore dare periculis. Audi sine ferro martyrem, ex sola charitate morientem. Quotidie morior propter gloriam vestram.* Ideo in Martyrologio Romano 28. Feb. hæc leguntur verba: *Alexandria commemoratio sanctorum Presbyterorum, Diaconorum & aliorum plurimorum, qui tempore Valeriani Imperatoris, cum pestis seuisima grassaretur, morbo laborantibus ministrantes, libentissimè mortem appetere, quos velut Martyres Religiosa priorum fides venerari consuevit.* De quibus celebris ille S. Dionysius Episcopus Alexandrinus, multa scribens, hæc etiam habet: *Ex Patribus qui virtute erant præstantissimi, in hunc modum mortem appetuerunt, ad eò ut istud mortis genus, quod propter incredibilem pietatem & robustam fidem suscipiebatur, nihil à Martyrij splendore abesse videretur.* Bene ergo dixit S. Barlaam S. Iosaphat, teste S. Ioanne Damasceno in eorum vita: *Religioso animo ac voluntate Martyres, eà gloriâ, quam cruenti Martyres obtinent minimè carere.*

42. Dixi supra, Religiosos aliqua re superare Martyres cruentos, suis martyriis incruentis: quia diutius tolerant supra dicta martyria sua sine sanguine. *Martyr fuit, inquit B. Petrus Damiani, S. Iohannes Euangelista, quia multa pro Domino persecutionum supplicia pertulit. Martyr fuit, quia crucem Domini (sicut Religiosi faciunt) per sui corporis afflictionem & proximorum errantium compassionem diu viuendo portauit, & quò ceteris Apostolis in carne prolixius mansit, eò durioris martyrij tormenta sustinuit.* Mortuus est enim S. Iohannes Euangelista Anno Christi 101. 93. suæ ætatis, vt Baronius colligit ex S. Epiphano. *Genus martyrij est, inquit S. Bernardus, spiritu facta carnis mortificare, non illo nimirum quo membra caduntur ferro, horrore quidem mitius, sed diuturnitate molestius.*

Hanc veritatem confirmant B. M. Magdalenæ Pazzia, quæ in quodam raptu, quem habuit SS. Innocentium die, sic dixit: *Sunt Religiosi similes Innocentibus in Martyrio: quia est iugum illorum sic suauissimum seruentibus, amantiùs nihilominus potest appellari gloriosum martyrium, quia adfert continuam afflictionem illis, qui volunt obseruare in-*

taetam illam puram obseruantiam religiose vite, tam sanctorum votorum, quàm aliarum ordinationum. *Sunt quidem isti puri innocentes superiores Religiosi, in quantum re ipsa dederunt vitam, & sanguinem pro Iesu, sed superati sunt, in quantum illorum martyrium transiit in vno momento; hoc verò Religiosorum durat diu, & semper est martyrium: & quia illorum martyrium non fuit voluntarium: hoc verò Religiosorum integrè voluntate est acceptatum, & amatum. Et talia martyria incrementa, quæ in Religione quotidie sustententur ob diuturnitatem, sunt maximi meriti apud Deum. Vnde Richardus Victorinus, quem & S. Thomas, & S. Bonaventura citare solent, ad confirmandas suas, autoritate eius doctrinæ, ponderans illa verba Psalmi 43. Propter te mortificamur tota die: *Quare, inquit, mortuus non creditur, qui tota die mortificatur, an forte, quia non dixit, Morimur, sed mortificamur: Scimus tamen, quia in Dei oculis maioris meriti est, sepe mortificari quàm mori. Nonne mors Martyrum tamdiu erat pretiosior, quando mortem præcedens pena proditior: Quibus volentibus mori, non dabatur occidi.**

CAPVT QVINTVM.

Ob innumeros thesauros meritorum, & coronarum in cælo, magnificandus est status Religiosus.

Decima Causa

OB quam magnificandus est status religiosus, est materia perpetuò congregandi merita vitæ æternæ, & præparandi sibi coronas innumeras in cælo, quæ bona status secularis non confert. *Fieri quidem potest, inquit S. Iohannes Climacus, vt is, qui seculi negotiis & ferreis curis se deuinxit, incedat, sed non liberè. Nam & hi quorum pedes ferro compediti sunt, sepe incedunt, & semper offendunt, vulneraq; suscipiunt. Is quidem qui sine vxore in mundo degit, solis negotiis obligatus, et similis est, cui ferreis nexibus manus circumligatae sunt: id eò, si ad solitariam vel monasticam vitam currere voluerit, non prohibetur. Qui verò vxori coniunctus est, ei qui iunctas habet manus, & pedes, similis videtur.* Quocirca S. Gregorius Papa explicans illa verba S. Iob: *Ambulabunt in vacuum & peribunt. In vacuum, inquit, ambulanti, qui nihil secum de fructu laboris portant. Alius namq; adspiciendus honoribus insudat, alius multiplicandis facultatibus æstuat, alius promouendis laudibus anhelat. Sed quia hæc cuncta quisque moriens deserit, labores in vacuum perdidit, quia secum ante iudicem nihil tulit.*

Ostensa est hæc veritas in quadam visione S. Arlenio eremite, qui primò vidit hominem lignis cadendis intentum, ex quibus eum fascem confecerat, eumq; in humeros attollere vellet, non poterat, sed alia de nouo ligna cadere, onusq; oneri addere pergebat. Rursus alterum vidit, qui magno studio ac labore aquam haurire,

I. de exhort. mart. c. ii.

S. de S. Martino.

apud Eu. feb. l. 7. hist. c. 16. & 17.

Bar. An. 101. Epip. h. et. 51. Ber. l. 30. in Cant.

4. p. vit. c. 19.

in Psal. 118.

43.

g. 1.

I. 7. mor. cap. 13.

Iob. 6. 18.

Plat. l. 1. cap. 33.

hautire, & in vas pertusum infundere satagebat, quæ statim tota effluebat. Quam visionem ita interpretatus est illi Angelus, vt priores esse diceret, qui peccata peccatis cumulant, posteriores qui humanum aliquid spectantes, & opera efficiunt, quæ statim pereant, & ad vitam æternam nihil valeant. Quod si qui sunt, qui pauci sunt in seculo, ita cauti, itaque in posterum prospicientes, vt in suis actionibus ad Deum referendis elaborent, tamen cum eæ actiones naturâ suâ terrenæ sint, tantum eas à terra excitant, quantum studio ac contentione adhibita nituntur: quæ cum in secularibus distractis, alia quæ domi & foris vrgent impediuntibus, cum violenta sit, frequens esse, multò minùs perpetua, non potest, ac nec diuturna: sic fit, vt facile ac breui ad terram suo pondere relabatur. In statu verò religioso contrarium apparet.

44. Primò, quia quini Religiosus in perpetua viuit paupertate, castitate, & obedientia, idque voto se obligauit ad hoc, earumque virtutum actus perpetuò exercet, ac prouide ex hoc capite perpetuò meretur.

Secundò, actionibus ad Dei cultum spectantibus, pluribus & longiore tempore se impendit & feruentius, vt est oratio, meditatio, examina conscientie, vsus Sacramentorum, & his similia, atque ita per hoc plura quam secularis, merita sibi cumulat, & parat in cælo præmia.

Tertiò, omnes aliæ occupationes externæ spirituales, valdè laboriosæ & difficiles, & vires corporis atterentes, innumera merita ei adferunt, vt sunt, concionari, patere conciones, audire confessiones, rudes fidei capita docere, bona consilia suggerere, pro vitandis malis & faciendis bonis, discordes reconciliare, in carcerem coniectos solari, infirmos visitare, solatijs spiritualis & confessionis causa, per pagos discurrere ad docendos rudes, & conuertendos peccatores, hæreticorum conuersioni vacare, colloquia spiritualia cum secularibus instituire, & his similia.

Quarò, dare operam studiis ad promouendam in alijs & fidem & pietatem, docere similia alios, in scholis disputare, scribere libros pro auxilio animarum, magna etiam merita & coronas cælestes conciliant, Deo futuro remuneratore, teste, *Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti. & qui ad iustitiam erudiunt multos, quasi stella in perpetuas æternitates.* Et, qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum. *Diuinarum enim perfectionum omnium diuissima est, Dei cooperatorem esse in reductione animarum ad creatorem, ait S. Dionysius Areopagita.* Hinc S. Thomas docet, *Actum ex charitate docendi & gubernandi subditos, esse perfectiorem quàm actum martyrii, consideratum secundum propriam speciem actus.* Similia multò antè docuerat S. Ioannes Chrysostomus: *Ponatur quempiam ieiunare, & martyrium comprobare ac cremari, alium verò ad edificatio-*

nem proximi (quæ quaritur sola ab his, qui ex instituto docent alios, & ad virtutum studia exhortantur) *martyrium differre, nec differre modò, sed etiam absque martyrio discedere, vter igitur post hanc peregrinationem maior erit: Non est nobis multis in hoc loco rationibus opus, cum B. Paulus magnâ voce tam protulerit, dicens: Cupio dissolui, & esse cum Christo: Melius autem mihi adhuc in carne permanere propter vos.* Immo Paulus dixit ibi: *id esto multò melius.*

Et alio in loco idem sanctus dicit: *Frater, quamuis fame conficiar, quamuis humi iaceas, quamuis cinerem comedas, quamuis super lachrymas madeas, & nihil cuiquam proficias, (id est prois) nihil magnum facis.* Opera enim charitatis, quæ in docendis alijs, & ad bonum trahendis, per varia ministeria, sunt magni meriti coram Deo. Ideo Christus D. dans monita bene viuendi S. Brigittæ: *Ieiunare, inquit, in pane & aqua, satis est bonum, sed non est summum bonum. Summum autem bonum est charitas, sine qua non est salus, sine ieiunio verò panis & aqua saluari potest, si adsit perfectio fidei, & discretio, & iusta causa.* Immo S. Gertrudis Virgo Ordinis S. Benedicti diuinitus edocuit: *Quod quandoquaque aliquis scribit, vel alios docet eâ intentione, vt laus Dei per hoc promoueat, & profectus animarum, tunc omnis profectus, quem aliquis vnquam ex illa scriptura, siue doctrina, etiam si per mille annorum millia consequitur, totaliter cedit in illius salutem, quia suâ intentione hoc Domino primitus præbâuit.* Meritò ergo scripsit S. Chrysostomus: *Cuius studium est docere proximos, non tam illi benefacit, quàm sibi ipsi magnam mercèdem parat, duplicique augetur lucro, dum maiorem à Deo retributionem assequitur, & dum fratrem docere aggreditur, docendo interim, sibi ipsi memoriâ eorum, quæ audiuit renouat.*

Quintò, labores in Religione etiam ab eius Laicis suscepti, & officia vilia ac manualia omnia, quæ obeunt, innumeros quotidie meritòrum, & coronarum thesauros eis conciliant, quia hæc omnia faciunt ex obedientia & Dei amore. *Obedientia enim, vt scripsit B. Catharina Bononiensis in libello, Deo iubente conscripto, magis sine dubio est meritoria, quàm vlla penitentia, quæ possit fieri. Religiosa persona non potest pro Domino suo rem facere maiorem, eiq, magis gratam, quàm dare se totam pro eo.* Et, si Abraham fuit iustificatus quia obediuit solùm Deo, quàmò magis iustificabitur illa creatura, quæ pro amore Dei submittit se ad obedientiam seruo ipsius Dei? Sanè si Angelus Domini numerabat passus illius Eremitæ, quos faciebat iens pro aqua suis vsibus seruitura, quàmò magis numerantur Religiosorum passus, in culina, in triclinio, alibi, quos faciunt, vt iuuent alios, & necessaria illis subministrant, qui in animabus iuuantibus laborant?

Immo ipsi labores manuales & officia humilia, à religiosis laicis suscepta propter famulos seculares Domiciliorum religiosorum, Religiosis seruientes, sunt meritorij, & valdè ac-

Dan. 12. 3.
Matth. 5. 19.
45.
12. q.
124. 2. 3.
ad 3.
hom. 78.
in c. 24.
Matth.

Philip. 1. 23.
hom. 15.
in 1. Cor. 10.
Ret. Ext. cap. 3.
1. 4. c. 13.
in 1. diu. piet.
hom. 10.
in Genes.
de Armat. 9. 7.
1. 5. libel. 7. nu. 31.
Rosv. pa. 589. n. 51.

l. 4. c. 14. inf. diu. pict.

Const. mon. cap. 24.

l. 1. c. 69. inf. diu. pict.

47.

cepti Deo, non tantum suscepti propter Religiosos Clericos. Ostendit hoc Deus clarissime S. Gertrudi Virgini. Cum enim audisset illa in coquina pulsari post matutinum recitatum, id est, feria 5. illa pingui, ut vocatur ante bacchanalia, pro cibo familia seculari parando, & gemens dixisset: Heu mihi Domine, quam mane surgunt homines ad infestandum te cibi? Ad id Dominus blandè quasi subridens dixit: Noli ingemiscere charissima, quia hi quibus modò pulsatur, non sunt de numero illorum, qui contra me crapulà saviunt, quia per hanc prelibationem ipsi vocantur, & inuocantur ad laborem. Unde & ego delector in eorum cibo, quemadmodum quis delectatur in refectioe sui iuuentis, quod pabulo pascit ad ministrandum sibi. Meritò ergo scripsit S. Basiliius: intelligendum est, debere pietatis cultorem, viliora etiam munera magno cum studio magna, cum animi alacritate suscipere, scientem nihil minutum esse, quod Dei causa fiat, sed grande, & spirituale, & cuiusmodi quod caelum nobis & caelestia premia conciliat. Hoc ipsum Christus Dominus dixit S. Gertrudi & promissit: In resurrectione futura, quando corpus hoc mortale induet incorruptionem, tunc singula membra humana recipient singula premia meritorum, pro singulis laboribus & exercitationibus in meo nomine & pro meo amore peractis. Hinc Procuratori Claustris compatiens, dum oraret pro illo, ut difficiles labores, quos sæpe in negotiis monasterij perfererat, Dominus illi compensaret; Dominus respondit: Corpus illius, quod toties talibus laboribus pro me lassescit, est mihi quasi quoddam thesaurarium, in quo tot drachmas argenteas repono, quoties ipse ali- quod membrum commouet ad necessaria sibi commissis acquirenda: & cor ipsum est mihi quasi arca, in qua tot aureas drachmas reconditas mihi habere gaudeo, quot ipse cogitationibus instigatur, soluitè subditè provide- re ad laudem meam.

Si ergo etiam vilia officia in Religione & labores similes opificibus secularibus, tantos thesauros conferunt Religiosis, quam felix est iste status, qui licet conuertit in anrum faciliore alchymia, & tali, quam necdum humana ingenia, factò magno sumptu inuenire potuerunt, pro ditandis thesauris Regum.

Sextò; ipsa refectio corporis in Religione, per cibum potum, quietem à laboribus mentis & corporis, somnum, medicinas præseruatiuas, vel curatiuas, vel corroboratiuas adhibitas, parit merita & coronas præparat in caelo; quia hæc omnia Religiosi ex obedientia suorum Superiorum, propter Deum adhibent, quod seculares proprio arbitratu ob finem naturalem usurpant, ac proinde supernaturalia merita ac præmia non acquirunt, & cum sint obruti secularibus impedimentis, & negotiis affiduis rei familiaris, ac distractionibus terrenis perpetuis, quas nullo modo in suo statu deserere possunt, non possunt ita habere animum collectum, ut corporis refectioem dirigant ad supernaturalem finem, saltem nec tam sæpè, nec tam fer-

uentè, ut Religiosi. Ideoque hi plures & maiores meritorum & præmiorum caelestium thesauros sibi conciliant. Hinc Christus D. dixit S. Brigittæ: Quod times, etiam si decies comederes in die propter obedientiam, non tibi imputabitur in peccatum. Sed obedientia omnes inducit ad gloriam. Et alio in loco Beatissima Virgo Maria S. Brigittæ dixit: Ecce si videris duos homines, alius est sub obedientia, alius in libera potestate. Si ille, qui liber est ieiunat, simplicem habebit mercedem, si autem ille, qui sub obedientia comedit illo die ieiunij carnes, secundum institutionem regula, & propter obedientiam, etiam libentius ieiunaret, si non obisset obedientiæ, ipse habebit mercedem duplicem, vnam propter obedientiam, (ex qua carnes comedit) aliam propter dilacionem desiderij sui (ad ieiunandum propendentis) & non impletionem voluntatis suæ. Clarius hoc docuit ipse Dominus S. Gertrudem Monialem Ordinis S. Benedicti: Quicumque studuerit singula comoda sua in bibendo, comedendo, dormiendo, & similibus (quæ ex natura cogitur suscipere) eâ sumere intentione, ut dicat corde, vel ore; Domine hunc cibum, vel aliud quodcumque suscipio in illo amore; quo tu ipsum eundem sanctificasti, cum in tua SS. Humanitate, consimilis vtereris ad laudem Dei Patris, & salutem totius generis humani; orans ut in visione Diuini amoris tui cedat in augmentum solarij omnibus caelestibus, terrestribus, & purgandis, ille singulis vicibus, quibus tali intentione aliquod corporis suscipit commodum) pretendit coram me quasi scutum quoddam firmissimum, quo contra diuersas molestaciones, quibus à mundanis infestor, quasi procius defendor. Et alibi scribitur in eodem libro, Hermannum laicum exitentem in purgatorio, apparuisse & dixisse, inter alia letamina pœnarum purgatorij fuisse, etiam hoc, quando intercessores eius omne quod agebant per bonam intentionem dirigebant ad laudem Dei, ut est laborare, & etiam comedere, & dormire, & similia. Hæc sunt verba formalia in illo libro (ut ibidem scribitur) ab ipso Domino approbata & laudata, & iubente ut vulgaretur pro nostra instructione. Hoc autem nequaquam fieri posset, nisi talia corporis comoda in religione (de qua ibi loquitur Christus D.) essent meritoria. Meritò ergo S. Anselmus cuidam Religioso querelam deponenti, quod à suis Superioribus, temporalibus curis implicaretur, quas ipse vitaret, seculari statum deseruerat; ita respondit: Omnis hominum vita simillima est rota frumentaria, quæ nunquam moueri, & versari destinit, sed interest inter homines, qui eam curant. Alij enim sic farinam desluentem negligunt, ut tota in flumen delapsa pereat. Alij partim seruant, partim negligentia perdunt. Alij demum subiecto sacco rotam excipiunt. Ex primo genere sunt ij seculares, qui nunquam mentem ac cogitationem ad eterna erigunt, intenti caducis, & terrenis. Ex secundo sunt, qui licet in seculo degant, aliqua tamen bona ac salutaria peragunt, elemosinas tribuunt, frequentes sunt in templo, egrotos visitant. Atque ij pro operum mensurâ tan-

l. 6. Reu. u. libr. 4. Reu. c. 16.

l. 4. c. 15. inf. diu. pict.

l. 5. c. 15.

l. 2. c. 10. l. 3. c. 64. l. 4. c. 56. l. 5. c. 55. 36. 49.

in Vita

sundere

tandem premij accipient. Vltimi sunt Religiosi, qui quoniam ex Superiorum suorum iussu, eiusmodi rebus implicentur, quantum temporale sit quod agunt, nihil tamen eis de suo labore deperit, quin etiam licet negotium id exigentibus quidpiam cogantur, vel propter communem disciplinam agere, vel de communi disciplina remittere, hac tamen omnia Obsequii virtus compensat, eaque farina totam defluentem, defluentem ac puram ita colligit, & recondit, vt ad illos in omnem eternitatem alendos sufficiat.

50. Cùm ergo in statu religioso omnia profusè Religiosi opera sint meritoria, quolibet die Religiosus iuxta suam regulam pie viuens, infinitos quodammodo congregat meritorum thesuros, & innumerabiles sibi parat in cœlesti regno coronas, post mortem à iusto Iudice tradendas. Quæ felicitas Religiosi vt magis appareat, declarabo eam pulchro exemplo, quo certam Theologorum doctrinam noster P. Ioannes Crombecius declarat de incredibili augmento meritorum, quod habet iustus quilibet, vnum tantum actum virtutis eliciens sapientis. Et hinc cognoscetur, quantum mereatur diligens & feruens Religiosus, si omnia eius opera meritoria fiant. In omni opere, inquit, charitatis aut amoris Dei super omnia, tot gradus gratiæ accrescunt, quot actus continebat, etiamsi idem non emerit supra totam perfectionem habitus: quod si ex plenitudine habitus quispiam operetur, tantum excrescet, quantum actus fuerit: vt si actionis feruor decem gradus continebat, addentur alij decem, & habitus intenditur, vt viginti: Si rursus eliciat actum ex tota latitudine virtutis, accessio fiet aliorum viginti, scilicet, habitus quadragesima continebit; deinde octoginta, & sic deinceps multiplicando. Hinc verè dicitur B. Virginiem, tantum omnino meruisse vltimo vitæ actus, quantum totâ antea ad vitâ. Nam vltimus actus, quem ex summo conatu ac perfectione eliciuit, omnes gradus acquisitos duplicauit ac prioribus adiecit. Quapropter dici non potest, quantum accumularet studiosus virtutis diuitiarum spiritualium, qui non inuicem auarè eas concupiscit, quàm pecunia peritura sitibundus belluo. Si enim vel trigesses progressus fueris in huiusmodi additione, quam putas summa collegerit vel vnum diei spatium dici potest, vix credi potest.

Anno MD. IX. XCVIII. Vice præsidii castri Ballo-niensis mihi familiari, quidam equum mediocrem vendidit, quem licitanti obtulit precio vnius grani frumenti, toties duplicari, quot in equi pedibus clauis erant, in singulis reperti octo, in vniuersum triginta duo, primo clauo attributum est granum vnum, secundo duo, tertio quatuor, quarto octo, quinto, sexdecim, & sic deinceps numerus paulo maioribus impletus est, insimul quædam mensura granis numerata, quæ pluribus visibus repletet duodecimam partem modij magni, quem vix sex robusti homines ferre possent. Numerus trigessimus secundus & vltimus erat, duo millia centum quadraginta septem miliones, quadringenta octoginta tria millia, sexcenta quadraginta octo grana, quæ in mensura Duacensi consuevit quadringenta triginta tria

millia, ducentas octoginta quinque cuppas quas vocant: quarum quatuor consuevit vnam raseriam, quæ hominem sufficienter onerat. Raseria verò ex his constat mille ducenta triginta nouem, quæ totidem ducatis facile estimantur. Carè equum vendidit: nesciebat emptor alterius industriam, deceptus est. Et verè nescimus precium rei, quam Deo vendimus: nihilominus Deus gaudet decipi à nobis. Quod promisit, quod pactus est libenter persoluet, nec vel vnum granum subtrahet. Si mercatoribus tales sæpè oportunitates obtingerent, putasne vel vnam præmitterent: nequaquam. Ad Indos tot maris tempestatibus & procellis insani periculis obnoxij persuadunt spe mercum variarum comparandarum, quas simili periculo reuehant, & sæpè frustrati nauim, vitamq, naufragio amittunt. Quid facerent si Romam tantum vsq, esset eundem, si Parisios si Bruxellas? At in hac negotiatione spirituali, non est opus trāsferre maria, sed in eodem regno manendo, & domi facere, quæ faciendæ sunt ex præscripto diuinarum & humanarum legum, & si te Deus vocat ad perfectiora, exequi eius voluntatem sine mora. Interim domi manendo, si duplicemur quotidie quinquaginta annis sexaginta actus intensissimos charitatis eliciendo, quem numerum putas conscieamus: P. Christophorus Clavius demonstratiuè ostendit, numerum quem ponit quadragesima duarum cistrarum tantum, longè maiorem esse numero arenularum, totum mundum vsque ad cœcauum firmamenti replentium, etiamsi arenule tam exiguæ essent, vt decem millia efficerent tantum spherulam grano papaueris æqualem. Crescunt enim numeri facile additionibus, & vna cistra multos miliones potest efficere. Anima nostra infinitorum graduum gratiæ, & perfectionis capax est, sine mensurâ augeri potest, dolebimus certè cum ad vitam æternam intrandum erit, nostramq, incusabimus fo-cordiam, quod occasiones augendi nostri peculij neglexerimus. Mirabimur nos tot gradibus à diuina perfectione abesse: tot Beatos nos precedere, subsequi tam paucos. Verè filij huius seculi prudentiores filij lucis in generatione sua sunt. Quot artificis, quot industriis vtuntur ad augendas opes, ad rem suam promouendam?

Si ergo mundani homines ad cumulandas opes exponunt corpus, & sæpè animam innumeris periculis, vt acquirant ea, quæ moriendo coguntur in hac vita relinquere, an non deberent saltem, eo conatu & studio opes, nunquã interituras, & post hanc vitam duraturas, per totam æternitatem congregare? cùm ergo id facilius & certius & securius facere possint in statu religioso, gratias Deo agant, qui ad illum vocantur, & sine mora illum amplectantur, vt quanto citius sint tantorum bonorum participes. Deinde cùm merita hominum iustorum au-gentur, non tantum per ipsa opera bona, quæ faciunt, sed etiam propter bonitatem personæ operantis, ita vt idem opus æquale, in bonitate operis spectati secundum se, magis sit meritorium, si fiat ab homine meliore, seu sanctiore, ac proinde magis accepto Deo, quàm si fiat ab

B 4 altero

in cap. I.
Sphæra
Ioan. de
S. Bosco
sub finem.

Luc. 16.

51.

1.2. q. 95.
2.4. & q.
114. 2.2.
ad 2. & in
2. d. 29. q.
1. a. 4. Va-
sent. ro. 2.
d. 8. q. 6.
p. 7. 3.
Suar. r. 1. 3.
p. d. 4. f. 4.
de grat.
cap. 12.
num. 2.
Albertin.
Corol. 18.
ex l. princ.
Compl. n.
5.
Bonau.
2. d. 41. a. 1.
q. 3. Plat.
1. l. c. 33.
Scot. Dur.
Gabr. Pal.
Alma. A-
lex. Tan-
ner.

52.
114. 2.2.
ad 2. & in
2. d. 29. q.
1. a. 4. Va-
sent. ro. 2.
d. 8. q. 6.
p. 7. 3.
Suar. r. 1. 3.
p. d. 4. f. 4.
de grat.
cap. 12.
num. 2.
Albertin.
Corol. 18.
ex l. princ.
Compl. n.
5.
Bonau.
2. d. 41. a. 1.
q. 3. Plat.
1. l. c. 33.
Scot. Dur.
Gabr. Pal.
Alma. A-
lex. Tan-
ner.

altero minus Deo grato, ut Theologi docent cum S. Thoma, cum Religiosi ex parte sua tot titulos habeant & causas, ob quas sunt magis Deo grati quam seculares (ut paulo ante vidimus) ceteris paribus, opera eorum sunt magis meritoria, ac proinde plures thesauros, & maiores meritorum & coronarum lucrantur Religiosi in Religione, quam seculares etiam boni in seculo, Præterea cum singula & omnia opera libera, quæ quotidie faciunt, sint meritoria ob causas paulo ante allatas, quotidie innumera- biles congregant thesauros, & perpetuo dis- tulerunt per spiritualia merita. Quod ut intelli- gant qui Theologicis studiis non vacarunt, no- tanda est doctrina S. Bonaventuræ; ab aliis et- iam Theologis tradita, & relata à Plato: Non esse necessarium ad meritum (etiam securius & certius sit propter aliorum Theologorum bonorum sententiam) ut opera actu referantur in Deum; sed sufficere, ut habitu referantur. Habitu autem referri, non eo, quod anima caritate sit prædita, (hoc est in gratia Dei existat, quod satis esse ait Valquez, & alij quidam magni Theologi) non enim hoc satis esse; sed quia in exordio illius operis vel alterius ex quo illud consequatur, id ritè Deo oblatum & dicatum sit. Declarat id exemplo. Si cui propositum est centum drachmas Dei causâ elargiri, etiam si deinde in singulis largienti nullam de Deo cogitationem habeat, non id- eo sit ut omnes illa drachmæ, non sint bene & fructuo- se collectæ, quod tamen esse necesse, si novum aliquod opus alterius generis inchoaretur: tunc enim renouanda atque iteranda esset illa voluntas, facienda id quoque ad Dei obsequium, Ex quibus deinde conficit Doctor il- le, hoc idem valere in Religiosis, qui incho- rant ad ferendum Religionis pondus; quidquid enim deinceps faciunt, quod sua discipline limitibus conti- neatur, conferre ad meritum idque ex prima illius vo- luntatis impulsu ac vi, nisi forte eius voluntatis cursus contrariâ deliberatione interruptus fuerit, quod qui- dem nemo facit, nisi perditus. Hæc S. Bona- ventura.

Sanè si nihil aliud esset, cum Religiosus quæ- nia, quæ facit, faciat ex obedientia ob Dei amo- rem suscepta, & perpetuo in talibus operibus in Religione occupetur, quotidie vel vixâ voce Superioris, vel regulis scriptis, vel sono campa- nularum domestica ad ea vocatus, perpetuo facit opera meritoria, Obedientia & amoris Dei ac- tibus id præstantibus; deinde cum etiam ipsa opera, sint opera alicuius virtutis, uti sunt officia vilia ad humilitatem spectantia, & opera chari- tatis erga proximum, uti sunt ea quæ fiunt in beneficium aliorum domi in culina, in triclino, foris, in scholis, apud infirmos, apud in carcerato- rum, etiam ex his capitibus novum crescit meri- tum; Præterea actus interni, quos Religiosi eli- ciunt, dum operibus externis vacant, nova me- rita cumulant. Et hac ratione innumera quoti- die lucra spiritualia meritorum, & coronarum congregant. Felicissimus est ergo status religio-

sus tam ferax innumerabilium thesaurorum. Quocirca cum status Religiosus adeo enehat homines ad virtutum ac meritorum fastigia altissima, merito à S. Isidoro Pelusiotâ appellatur l. 1. ep. 13. *Arx virtutum.*

CAPVT SEXTVM.

Octo causæ magnificandi statum religio- sum à S. Bernardo allatæ, scilicet, quia homo in Religione vivit purius, cadit rarius, surgit velocius, incedit cautius, irroratur frequentius, quiescit securius, moritur confidentius, purgatur citius, remuneratur copiosius. Præterea, quia Deus per adversitates compellit aliquos ad statum religiosum, & quia in eo præclarum offertur Deo sacrificium.

Explicemus singula, & probemus, ut melius agnoscatur felicitas status Religiosorum. **P**rimò, in Religione homo vivit purius, & cadit rarius, tres ob causas. 1. quia non habet præ- uia exempla quibus moueatur ad peccandum, & quæ, velint nolint, debent videre seculares. Procius est autem malorum imitatio, ait S. Hiero- nymus: & quorum virtutes assequi nequeas, eisdè imi- tatis vitia. Sed, si etiam sine exemplis, mala homines per se facile inveniunt, inquit S. Chrysostromus, quid non facturi existimentur, si plurimorum exem- plo ad permissofos actus inuidentur. In seculari autem statu ubique esse pessimas res; exempla ante o- culos semper posita, solus ille negare potest, qui est cæcus & surdus. Talis enim est nunc seculi status, qualem suo tempore fuisse ait S. Maca- rius. Ecco, inquit, mundus vniuersus obambulat in terra, & negociatur, sed nihil cogitant quod Deo sit gratum. Tamquam si essent diuersoria & supanaria, aut loca similia, in quibus multa inordinatè & in- temperanter committi solent. Amici autem Dei, quæ- admodum Beatissima Virgo Maria dixit S. Bri- gitte pauci sunt: Ideo dole. Et Christus D. iubet dici à S. Brigitta cuidam Archiepiscopo. *Ab omnibus neglectus sum, ab omnibus expulsus sum, quia nemo me in sua dilectione habere desiderat.* Antiqua est ista Dei querela. Hinc per Oleam Prophetam Deus conqueritur: *Non est veritas, & non est misericordia, & non est scientia Dei in terra, maledictum, & menda- cium, & furtum, & adulterium inundauerunt, & sanguis sanguinem iterig.*

Quocirca Iacobus Apostolus qui has mundi coinquinationes videbat, volebat hominem quem tuus, immaculatum se custodire ab hoc seculo: quem locum explicans S. Thomas hos pios ver- sus attulit: *Mundus non mundus, qui mundos polluit: ergo qui manet in mundo, quomodo mundus erit?* Hinc S. Augustinus: *Si delectat te mundus, semper vis esse immundus. Idè Nazianzenus mundum*

et. 9.
7.
del. p. 2.
cul.
Ecc. 1.
7.
1. de fi.
esp. 12.
Orig.
m. 1.
cap. 1.
Aug.
dogm.
1. 1.
p. 11.
3. 21.
8. 2.
Call.
1. c. 17.
Bero.
7. 1.
1. Brit.
4. Rec.
22.
1. 2. Ren.
cap. 24.
Extr. Re-
uol. c. 51.
Of. 4. 1. 2.
Iacob. 1.
27.
tra. 38. in
10. 2.
vocat,